

واکاوی گونه‌های آیات تفکر در قرآن کریم

محمد مهدی کریمی نیا^۱، معصومه رستگار نسب^۲، فاطمه زهرا غلام شمس آبادی^۳، مجتبی انصاری مقدم^۴

^۱ استادیار و عضو هیأت علمی دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم (نویسنده مسئول)

^۲ سطح سه (کارشناسی ارشد) تفسیر و علوم قرآن، پژوهشگر و استاد حوزه علمیه خاوران، دزفول

^۳ سطح دو (کارشناسی) حوزه علمیه الزهرا (س) دزفول، پژوهشگر

^۴ دکتری علوم قرآن و حدیث دانشگاه میبد، مدرّس دانشگاه و پژوهشگر

چکیده

پژوهش حاضر در مورد واژه تفکر در قرآن کریم است. در آیات قرآن، تفکر در موضوعات اعتقادی، فقهی و اخلاقی مطرح شده است. ضرورت تفکر از آن جهت است که در جامعه کنونی بشر با آماج تبلیغات ضد دینی رو به روست و دشمنان اسلام سعی بر این دارند که مسلمانان را از راه راست منحرف گردانند. اگر پذیرفتن اعتقادات دینی بر اساس تفکر عمیق نباشد با شبهاتی که دشمن در اذهان می‌اندازد، انسان از راه راست منحرف شده و در عقاید خود سست می‌شود. در نتیجه انسان باید با توجه به جایگاه و ارزشی که اسلام برای تفکر قرار داده در آیات قرآن و متون دینی اندیشه کند تا بتواند راه صحیح و نا صحیح را بشناسد و در جهت رسیدن به کمال خود گام بردارد. پژوهشگر در این پژوهش به محورهایی که در قرآن به تفکر در آن‌ها سفارش شده پرداخته است و با روش توصیفی و تحلیل محتوا آیات را بررسی نموده است. با توجه به زمینه‌های تفکر در آیات قرآن، سرفصل‌های مهم این پژوهش عبارتند از: دعوت انسان به تفکر در مباحث اعتقادی، دعوت به تفکر در مباحث فقهی و دعوت به تفکر در مباحث اخلاقی. از جمله نتایج پژوهش این است که بیشترین آیات دعوت کننده به تفکر در مباحث اعتقادی و پس از آن در مباحث اخلاقی آمده است. اما در مباحث فقهی فقط یک آیه بود که به تفکر دعوت می‌نمود که شاید به این معنا باشد که پذیرش و عمل به احکام دین باید تعبدی باشد و نیازی به تفکر در آن‌ها نیست.

واژه‌های کلیدی: تفکر، قرآن، مباحث اعتقادی، مباحث فقهی، مباحث اخلاقی